

שאלה נושאת
פרסים בעמוד
4

מעייין הפרשה

העלון יוצא בכמות מוגבלת
לכן כל מי שיוכל להדפיס
את העלון ולהפיץ אותו
בבתי הכנסת שלו, יבורך!
לקבלת הגליון במייל שלחו
בקשה למייל:

kun.y@inn.co.il

פרשת חיי שרה | תש"פ

תוכן עניינים

- 1.....דברי תורה לפרשת השבוע.
- 1.....ענייני שבת קודש.
- 4.....סיפור לכבוד שבת קודש.
- 4.....שאלה לפרשת השבוע.

"ואבוא היום" (כד, מב)

"יפה שיחתן של עבדי אבות" (רש"י). הפרשה מספרת כיצד הלך אליעזר לשדך את רבקה ליצחק. הסיפור נכתב פעמיים: פעם אחת כאשר הדברים התרחשו, לפי סדר המאורעות ופעם שנייה כאשר אליעזר מגולל את הדברים באזני משפחת רבקה. שאל הרב מפוניבז', לשם מה הכפילות? הרי הפרטים בשני המקומות זהים כמעט לחלוטין? והרב השיב: בנוהג שבעולם שרוב השדכנים רואים הכרח לדבר בשתי לשונות, אצל צד החתן מדברים

כדואצל צד הכלה אחרת. הכל לפי ראות עיניהם כי נדמה להם שבדרך הזו יביאו את השידוך לידי גמר טוב. אליעזר עבד אברהם שהיה דולה ומשקה מתורתו של אברהם והוא בעצם "אבי השדכנים", בא ללמדנו שאין צורך כלל בתכסיסים אלו ואל להם לשדכנים לזוז כמלא הנימה מן האמת.

"אשר הנחני בדרך אמת" (כד, מח)

פעם נכנס הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א לבית מדרשו בשבת קודש, כשהוא לבוש בבגד הלבן ההדור של הימים הנוראים, נרעשו הכל לנוכח דמותו רבת ההוד של הרבי, והבינו שהרבי החליט ללבוש בשבת בגדי לבן כמנהג תלמידי הארז"ל ותלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א. עלה הרה"ק לבימה והכריז: ברצוני להודיע קבל עם ועדה, שלא יטעה מאן דהוא לחשוב שלבשתי את הבגד הלבן משום שזכיתי לאיזו מדרגה גבוהה וכדו', הריני להודיע שבגד המשי הרגיל שלי נעלם, ולא מצאתי לפי שעה אלא בגד זה של הימים הנוראים, ולכן לבשתי לכבוד שבת קודש.

ענייני שבת קודש

שמח תשמח רעים אהובים

ולמה הדבר דומה? לשני ידידים, האוהבים זה את זה בלב ונפש. אלא שמחמת ששניהם טרודים ועסוקים מאוד, כל אחד בענייניו, הם חששו שמא הקשר ביניהם ילך ויתרופף. לכן החליטו לכתוב ביניהם ברית ידידות, כשהם קובעים לעצמם יום קבוע, בו יפגשו וישבו וישמחו כשבת אחים יחד, וכך תתחזק אהבתם. (רמב"ן)

כן הדבר בידידות האיתנה בינינו לבורא יתברך.

"ידיד נפש, אב הרחמן... נפשי חולת אהבתך!" נשמטנו הטהורה, החצובה מתחת כסא הכבוד, משתוקקת היא מאוד מאוד אל ה' יתברך. אין לה תשוקה גדולה יותר, ואין לה שמחה גדולה יותר - מן הקרבה המתוקה אליו. אבל - טרדות החיים שוחקות, תאוות העולם מושכות ומפתות, היצר הרע עושה את מלאכתו נאמנה - והאהבה הולכת ונחבאת, הידידות העמוקה מאימת להידחק לפינה קטנה בירכתי הלב.

והנה מזמין אותנו הבורא יתברך, אחת לשבוע, לשבת ולשמוח עימו. לעזוב את טרדות החיים, להניח לעמל והיגיעה הבלתי פוסקים - ולהתענג במחיצתו.

איזו הפגנת ידידות היא זו! "אני לדודי [להקב"ה] - ודודי לי". נוטל היהודי כוס יין בידו ומרימו בהצהרת עדות, כי ה' הוא האלוקים, אשר ברא את העולם בששה ימים, וביום השביעי שבת. הוא מציית לבוראו ושובת מכל מלאכה, מפנה את מחשבתו וליבו אליו. הוא עורך שולחנו בכבוד והדר,

ומפיו קולחים זמירות ותשבחות לאל חי. והקב"ה - מחזיר לו הארת פנים בכפל כפליים. משרה עליו נועם מיוחד הממלא את חדרי הלב בשמחה ועונג, ואף מצווה עליו את ברכתו - שפע של טובה וברכה ברוחניות ובגשמיות, הנמשכים לכל ימות השבוע.

הכניסה לזרים אסורה!

מפעים לראות, כיצד השגיח הקב"ה במהלך ההיסטוריה, שאכן ברית הידידות הזו תישאר רק בינינו ובינו, מבלי שיכנסו זרים לשטח מקודש זה. וכמו שאומר המדרש (ילקוט שמעוני שמות לא): "ברית עולם ביני ובין בני ישראל - ולא ביני ובין האומות".

כידוע [להבדיל בין הטהור לטמא!], בימיה הראשונים של הנצרות, בחרו הנוצרים את יום השבת ליום מנוחתם. אולם כאשר החלה הנצרות להתפשט בעולם, והמנוחה בשבת יכולה היתה להפוך לנחלת הכלל [מבחינה חיצונית, כמובן], סיבבה ההשגחה העליונה שהנוצרים עצמם הזיזו את "שבתם" יום אחד קדימה, ליום ראשון, והשבת נותרה נחלת עם ישראל לבדו. מעין זה קרה גם עם המוסלמים. הם בחרו להם כיום מנוחה את היום השישי, והותירו את השבת כאות לברית הייחודית בין ישראל לאלוקיו.

"ולא נתתו ה' אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאָרֶץ, וְלֹא הִנְחַלְתָּנוּ מִלְּפָנֵינוּ לְעוֹבְדֵי אֱלֹהִים.

גַּם בְּמִנוּחֹתָנוּ לֹא יִשְׁכְּנוּ עַרְלִים, כִּי לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל נָתַתָּ בְּאַהֲבָה. לְזָרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בְּחַרְתָּ".

(מתוך תפילת שחרית לשבת)

כמובן שאף יום השביתה שקבעו לעצמם הגויים, הינו חיקוי חיצוני חסר תוכן פנימי - לעומת השבת היהודית.

הנה, במוזיאון השעווה, ביקרתם פעם? ודאי פגשתם שם את ראש הממשלה ואת שר הביטחון, אולי אף נועדתם פנים מול פנים עם הנשיא הראשון... ובכן אמרו בבקשה, מה ההבדל בין אדם אמיתי לבין בובת שעווה, האין הם נראים זהים?

כמובן שהשאלה מגוחכת. למרות הדמיון החיצוני, הרי בקרב האדם, מתחת לשכבה החיצונית, ישנה מערכת מופלאה של גידים ונימים, מערכות מסובכות ושלובות של לב וריאות, כליות וטחול, קרביים ובני מעיים, עצמות וגידים, ומעבר לכך - מח וחושים, תודעה וזיכרון, חוויות ורגשות, שכל ונשמה - דבר מכל אלו אינו מצוי בבובת השעווה הגולמית!

כזה הוא ההבדל - בין יום השבתון של הגויים, לבין - להבדיל בין קודש לחול - שבת קודש היהודית. אומות העולם אכן מחקים את יום השבת, אך החיקוי הוא חיצוני - לשביתה, לפולחן ולטקסיות. אין הם מסוגלים להקנות לשבת את המימד הפנימי, הרוחני והעמוק, הקדוש והמרומם - הקיים אצלנו היהודים.

"אמר החבר: לא יכלה כל אומה להידמות אלינו בשום דבר. הלוא תראה אותן האומות אשר קבעו לעצמן יום למנוחה במקום שבת - כלום יכלו לחקותנו, אם לא כאשר תחקינה צורות הצלמים את צורות בני האדם החיים?" (רבי יהודה הלוי, "הכוזרי" פרק ג)

הצהרת אמונים

כאמור, מנוחת השבת היא אות וברית בינינו ובין הקב"ה. כעין "חותמת" המעידה עלינו מי הוא אלוקינו, אשר ברא את העולם בששה ימים וביום השביעי שבת. בשמירת השבת אנו מצהירים על אמונתנו בבורא עולם, ועל הקשר האיתן שיש לנו עימו.

ואמנם, דווקא מגודל החיבה והאהבה של בורא עולם אלינו, וממה שקרבנו אליו כל כך, יש ללמוד גם על חומרת המזלזל, שרומס בידיו את אות הנצח בינינו לבין הקב"ה, ומראה כי אינו חפץ בקשר עם חי העולמים, חס ושלום. וכמו שהקב"ה בכבודו ובעצמו כותב בתורה (שמות פרק לא פסוקים יב - יז):

"ויאמר ה' אל משה לאמר: ואתה דבר אל בני ישראל לאמר: אֵד אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ כִּי אוֹת הִיא בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם, לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם. וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִיא לְכֶם, מִחֻלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת, כִּי כָל הַעֲשֵׂה בָהּ מְלֶאכָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמִּיהָ. שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה מְלֶאכָה, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת שַׁבְּתוֹן קֹדֶשׁ לַה', כָּל הַעֲשֵׂה מְלֶאכָה בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוּמָת. וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתֵם בְּרִית עוֹלָם, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעֵלְמ, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפְּשׁ."

הוראינו לדעת, כי הקב"ה מייחס לברית זו חשיבות עליונה, עד כדי כך שהוא מצווה בתורה, שבת הדין יתן עונש מוות למפר את הברית במזיד, מתוך הכרה וידיעה, מפני שהוא ככופר בבורא עולם.

"מגיד הכתוב, שכל מי שמחלל את השבת, מעיד לפני מי שאמר והיה העולם, שלא ברא את עולמו בשישה ימים, ולא נח בשביעי". ה' יצילנו. (מכילתא פרשת יתרו)

אות ושלט - אני יהודי

מסופר על הגאון החפץ חיים זצ"ל, שפעם נודע לו על בעל עסק יהודי שהתחיל לפתוח את חנותו בשבת. הרב, אשר הכיר את היהודי המסכן הלזה, אשר התחיל לתעות ולסטות מדרך ה', כאב על כך והצטער צער רב, וביקש שיקראו לו אליו. כשבא אצל הרב, פנה אליו הרב:

"ידידי וחביבי, ברצוני לשאול אותך שאלה. הנה מעל חנותך מתנוסס לו שלט לתפארה: "נגריה". אם ביום מן הימים לא תוכל להגיע לחנות לשרת את קהל לקוחותיך כבכל יום - האם תוריד את השלט?"

- "לא, ודאי שלא", ענה היהודי, כשהוא תמה לאן חותר הרב בדבריו.

הרב המשיך: "ואם תרצה לצאת לאיזה טיול ארוך, ולקחת חופשה ארוכה - האם במקרה כזה תסיר את השלט?"

- לא, גם לא".

- "האם יש איזה מקרה שבו תחליט להסיר את השלט?"

- "אהה... ובכן, רק במקרה שאחליט לסגור לגמרי את החנות. כשארצה לעסוק במקצוע אחר".

הביט החפץ חיים ביהודי התועה ואמר לו בתוכחת אהבה: "דע לך בני, יהודי באשר הוא, אף אם אינו מקיים את המצוות כדת וכדין - כל עוד ששומר את השבת, הרי הוא מוכיח, כי גאה הוא שזיכהו בורא עולם להיות יהודי, וכמרים דגל ומכריז - אני יהודי, אינני בוש בזה. לא כן יהודי שהתרחק כל

כך עד שמזלזל בשמירת השבת - בזה הוא מראה כי **מסיר מעליו את השלט 'אני יהודי'**, ואינו חפץ בהתקרבות להקדוש ברוך הוא, לעם ישראל, ולתורה הקדושה שהנחיל לנו בורא עולם".

שאלה לפרשת השבוע

"וירץ העבד לקראתה- לפי שראה שעלו המים לקראתה" (רש"י) נשאלת השאלה, מדוע אחר כך, כאשר ביקש "הגמיאניי נא מעט מים", כתוב בתורה **"ותשאב לכל גמליו"** מדוע נאלצה לשאב והמים לא עלו לקראתה?
בין הפותרים נכונה תוגרל הקדשה על ארבעה גליונות, שם הזוכה יפורסם בגליון הבא בעז"ה.

את התשובות ניתן לשלוח למייל kun.y@inn.co.il עד יום שלישי בשעה 16:00 (תשובות שגיעו אחרי הזמן לא ישתתפו בהגרלה!) יש לציין את שמו של השולח ובסוגרים איזה הקדשה רוצים (לע"נ/ להצלחת/ לרפואת/ לזיווג הגוף/ וכו', ופלוני/ת בן פלוני/ת).

בעז"ה נביא מהתשובות בגליונות הבאים.

עלון מוקדש לאפרים פרנקל

הערות, הארות, הצעות, תגובות וכדו' ניתן לשלוח למייל kun.y@inn.co.il

וכן כל מי שרוצה לקבל את העלון למייל מידי שבוע שישלח בקשת הצטרפות למייל הנ"ל

תשובות לחידה מעלון "מעייין הפרשה" פרשת לך לך

שבוע שעבר שאלנו: למען ייטב לי בעבורך" רש"י- יתנו לי מתנות. והרי כתיב במשלי (טו, כז) "שונא מתנות יחיה", וכן שמלך סדום רצה לתת לאברהם מתנות אברהם לא הסכים מחוט ועד שרוך נעל:

א. **אפרים פרנקל** שלח לנו: לגבי המתנות שהסכים לקבל מפרעה, אפשר לתרץ שהרי היה בעל חוב. וכמו שכתוב ברש"י בפרשתנו, פי' י"ג פסי' גי' (בשם המדרש רבה) על הפסוק "וילך למסעי" (כאשר חזר ממצרים) – בחזרתו פרע הקפותיו. כלומר, כשירד ממצרים נשאר חייב באכסניות שעבר בהן בדרך. וכאשר אדם בעל חוב, אין זה מן הראוי שלא יקח מתנות בנימוק של שונא מתנות יחיה. אמנם אחרי שהתעשר הניח בצד את כל סכומי המתנות שקיבל מפרעה ומאחרים, ובזקנותו נתנם במתנה לבניה של קטורה (הגר), כמו שכתוב בסוף פ' חיי שרה (פ' כ"ה פסי' ו' ברש"י).

פירוש אחר שראיתי: אברהם אבינו ידע ש"מעשה אבות סימן לבנים". ולכן כשהיה במצרים קיבל מהם מתנות, כדי שלאחר יותר מ-400 שנה כשבניו יצאו ממצרים, יקבלו מתנות מהמצרים ויצאו ברכוש גדול.

ולגבי המתנות שלא רצה לקבל ממלך סדום, ראיתי לפני כמה שנים הסבר בספר לב שלום, הגר"ש שבדרון מסביר שבאותן שנים מלך נמרוד בעולם, והכריח את כל העולם להכיר בו כאלוהים. לעומת זאת, בסדום קמה דת חדשה – דת הכסף, שגרסה שאדם צריך להתעשר ולא לעזור לשני. כנגד שני אלו עמד אברהם אבינו, והודיע לכל העולם שד' הוא הא-לוקים שברא את העולם ומנהיגו, וכן שאדם צריך לנהוג במידת החסד והרחמים (הכנסה אורחים וגמילות חסדים). מלך סדום מרד בנמרוד, כי נמרוד רצה שיעלו לו מס וזה היה נגד הדת של סדום. כל העולם רצה לראות מי ינצח, ובהתחלה ראו שנמרוד מנצח. ואז הגיע אברהם אבינו עם אליעזר, ונצחו את המלכים החזקים וכל מאות אלפי החיילים שלהם. ובכל העולם יודעים עכשיו שאמונתו של אברהם היא האמיתית. חשש מלך סדום שיבינו שגם מידת החסד של אברהם אבינו היא האמיתית, ולכן רצה לתת לו את כל הרכוש. כדי שכאשר ידברו בעולם על אברהם, יאמר מלך סדום: נכון שהוא גומל חסד, אבל הכל בגלל שיש לו את הרכוש של סדום שעבדו על זה קשה, ואם כך יוצא שהדת של ה"סדומניקים" נכונה. את זה לא רצה אברהם שיקרה. ולכן אמר "ולא תאמר אני העשרתי את אברהם". שלא תוכל להגיד לכל העולם שהחסד שאני עושה הוא בזכות הכסף שהגיע לאנשי סדום ברשותם.

לקבל הגליון מידי שבוע לסיני:
שלח בקשת הצטרפות לסיני:
kun.y@inn.co.il

העלון שיפאר את שולחן השבת!